

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2024. július 4. *

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok harmonizálása – Közlekedés – Közúti közlekedés – 2014/31/EU irányelv – Hatály – Nem automatikus működésű mérlegek a járművek tömegének meghatározása céljára – A mérlegeknek a büntetőjogi jellegű nemzeti jogszabályok alkalmazása céljából való használata”

A C-283/23. sz. [Marhon]ⁱ ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (semmitőszék, Belgium) a Bírósághoz 2023. május 2-án érkezett, 2023. április 26-i határozatával terjesztett elő az

FB

a **JL Sàrl**

ellen folytatott,

a **Procureur du Roi près le tribunal de première instance d'Eupen**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, A. Arabadjiev, az első tanács elnöke, a hatodik tanács bírájaként eljárva (előadó), és I. Ziemele bíró,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a belga kormány képviseletében S. Baeyens, P. Cottin és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, T. Suchá és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében J. Flett és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a nem automatikus működésű mérlegek forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló, 2014. február 26-i 2014/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 96., 107. o.; helyesbítés: HL 2016. L 13., 58. o.) 1. cikkének, 2. cikkének 3. pontjának és 3. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet FB és a JL Sàrl ellen, a JL által az FB tulajdonában lévő, a megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó szállítójármű vezetésével elkövetett két bűncselekmény okán indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2014/31 irányelv (4), (5) és (47) preambulumbekkezdése kimondja:
  - „(4) Ezen irányelv hatálya az [Európai] Unió piacán újonnan forgalomba hozott nem automatikus működésű mérlegekre, azaz vagy valamely Unióban letelepedett gyártó által készített új nem automatikus működésű mérlegekre, vagy a harmadik országból behozott, új vagy használt nem automatikus működésű mérlegekre terjed ki.
  - (5) A tagállamoknak vállalniuk kell a felelősséget a széles nyilvánosság védelméért a nem automatikus működésű mérlegek segítségével végrehajtott mérési műveletek helytelen eredményeivel szemben, amelyeket meghatározott alkalmazási kategóriákban használnak.
- [...]
- (47) Mivel ezen irányelv célját – nevezetesen annak biztosítását, hogy a forgalomban lévő nem automatikus működésű mérlegek teljesítsék az ezen irányelv hatálya alá tartozó közérdekek védelmének magas szintjéhez szükséges követelményeket, valamint a belső piac működésének garantálását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az irányelv léptéke és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az [EUM 5. cikkben] említett szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.”

4 Ezen irányelv „Hatály” című 1. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ennek az irányelvnek a hatálya az összes nem automatikus működésű mérlegre kiterjed.

(2) Ezen irányelv a mérleg felhasználásának alábbi kategóriáit különbözteti meg:

[...]

b) tömeg megállapítása díj, tarifa, adó, jutalom, büntetés, díjazás, mentesítés vagy hasonló típusú fizetés megállapítása céljából;

c) tömeg megállapítása jogszabályok alkalmazására, illetve szakértői vélemény adására bírósági eljárások során;

[...]

g) minden egyéb alkalmazás az a)–f) pontban felsoroltakon kívül.”

5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke ekképp rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1. »mérleg«: olyan mérőeszköz, amely testek tömegének meghatározására szolgál az adott testre ható nehézségi erő felhasználásával. A mérleg egyúttal más, tömeggel kapcsolatos értékek, mennyiségek, paraméterek vagy jellemzők meghatározására is szolgálhat.

2. »nem automatikus működésű mérleg«: olyan mérleg, amely a mérés során kezelő beavatkozását igényli;

3. »forgalmazás«: egy nem automatikus működésű mérlegnek kereskedelmi tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés vagy használat céljára az uniós piacon, akár ingyenesen, akár ellenérték fejében;

4. »forgalomba hozatal«: a nem automatikus működésű mérleg első alkalommal történő forgalmazása az uniós piacon;

[...]”

6 Ugyanezen irányelv „Forgalmazás és üzembe helyezés” című 3. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok minden intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy csak olyan nem automatikus működésű mérleg legyenek forgalmazhatók, amelyek megfelelnek ezen irányelv alkalmazandó követelményeinek.

(2) A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy az 1. cikk (2) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt felhasználásokra csak olyan nem automatikus működésű mérlegeket állíthassanak üzembe, amelyek megfelelnek ezen irányelv előírásainak.

(3) A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy az 1. cikk (2) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt felhasználásokra üzembe állított nem automatikus működésű mérlegek továbbra is megfeleljenek ezen irányelv alkalmazandó követelményeinek.”

- 7 A 2014/31 irányelv „Alapvető követelmények” című 4. cikkének első bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az 1. cikk (2) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt felhasználási módokra alkalmazott vagy alkalmazni szándékozott nem automatikus működésű mérlegeknek meg kell felelniük az I. mellékletben megállapított alapvető követelményeknek.”

A belga jog

- 8 Az arrêté royal du 12 octobre 2010 relatif à l’approbation, à la vérification et à l’installation des instruments de mesure utilisés pour surveiller l’application de la loi relative à la police de la circulation routière et des arrêtés pris en exécution de celle-ci (a közúti közlekedés rendjéről szóló törvény alkalmazásának ellenőrzésére használt mérőeszközök jóváhagyásáról, hitelesítéséről és felszereléséről szóló, 2010. október 12-i királyi rendelet; *Moniteur belge*, 2010. október 25., 63130. o.; a továbbiakban: 2010. évi királyi rendelet) 1. cikke előírja:

„A jelen rendeletet kell alkalmazni – a különös eszközökre vonatkozó egyéb szabályozások alkalmazásának sérelme nélkül – azokra az eszközökre, amelyeket az 1968. március 16-án összehangolt, a közlekedési rendőrségre vonatkozó törvény és az annak végrehajtására elfogadott rendeletek alkalmazásának ellenőrzésére használnak, és amelyekkel közvetlenül vagy közvetve méréseket végeznek, és amelyek a jelen rendeletben »eszközök« néven szerepelnek.”

- 9 A nem automatikus működésű mérlegekről szóló, 2016. április 12-i királyi rendelet (*Moniteur belge*, 2016. április 19., 26487. o.) „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A jelen rendelet a [2014/31 irányelvet] ülteti át.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 2019. február 28-án Saint-Vithben (Belgium) a belga rendőrség ellenőrizte a JL tulajdonában álló, fát szállító járművet.
- 11 Az ellenőrzés során a rendőrség által végzett mérlegelési művelet (a továbbiakban: mérlegelési művelet) kimutatta, hogy e jármű tömege jóval meghaladta a 20 856 kilogramm megengedett legnagyobb össztömeget.
- 12 Következésképpen FB-vel, a gépjármű vezetőjével szemben a tribunal de police d’Eupen, section Saint-Vith (az eupeni rendészeti bíróság Saint-Vith-i részlege, Belgium) előtt eljárást indítottak egyrészt az engedélyezett meghaladó össztömegű járművel végzett közúti árufuvarozás miatt, másrészt pedig mint a szállítmányt rakodó személy ellen azért, mert olyan utasításokat adott, vagy olyan cselekményeket hajtott végre, amelyek a megengedett legnagyobb tömeg és méret túllépéséhez vezettek. A JL-t, FB munkáltatóját polgári jogi felelősséggel tartozóként vonták eljárás alá.

- 13 2021. február 2-i ítéletével e bíróság felmentette FB-t azzal az indokkal, hogy a mérlegelési műveletre vonatkozó mérlegjegyek nem tartalmazták sem az e műveletet végző személy megjelölését, sem pedig az alkalmazott mérőműszer védjegyének és sorozatszámának a megjelölését, így nem lehet megállapítani, hogy e jegyek ténylegesen ezen eszközre vonatkoznak-e.
- 14 A procureur du Roi (királyi ügyész, Belgium) által ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezés tárgyában eljáró tribunal de première instance d'Eupen, chambre correctionnelle (eupeni elsőfokú bíróság büntetőtanácsa, Belgium) egyrészt elutasította FB és a JL azon érvét, amely szerint a mérlegelést a 2010. évi királyi rendelet megsértésével hajtották végre.
- 15 Másrészt e bíróság úgy ítélte meg, hogy az említett műveletet nem a 2010. évi királyi rendelet, hanem a 2014/31 irányelvet a belga jogba átültető jogszabály, vagyis a nem automatikus működésű mérlegekről szóló, 2016. április 12-i királyi rendelet szabályozza.
- 16 E körülmények között az említett bíróság 2022. március 23-i ítéletével többek között bíróság megfizetésére kötelezte FB-t, és három hónapra eltiltotta a gépjárművezetéstől.
- 17 Az FB és a JL által ezen ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában eljáró Cour de cassation (semmitőszék, Belgium) a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy azon feltételek megállapítása érdekében, amelyek mellett a mérlegelést végre kellett volna hajtani, pontosítani kell a 2014/31 irányelv hatályának terjedelmét, és különösen azt kell meghatározni, hogy – amint azt FB és a JL a fellebbezési bíróság előtt állította – ezt az irányelvet csak a szóban forgó, nem automatikus működésű mérleg felhasználója kereskedelmi tevékenységének keretében végzett mérési műveletekre kell-e alkalmazni.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság egyrészt megjegyzi, hogy a 2014/31 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja előírja, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni többek között „tömeg megállapítása [céljából] jogszabályok vagy rendelkezések alkalmazása [érdekében]”, g) pontjában pedig „minden egyéb alkalmazás[ra] az a)–f) pontban felsoroltakon kívül”. Ennek megfelelően, mivel úgy tűnik, hogy a szóban forgó nem automatikus működésű mérleg használata e területek egyikébe tartozik, e rendelkezés arra utal, hogy a mérlegelési művelet ezen irányelv hatálya alá tartozik.
- 19 Ezenfelül, a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy ugyanezen irányelv 3. cikkének (2) és (3) bekezdése, amikor e mérőműszerek üzembe helyezésére és azokra a követelményekre utal, amelyeknek ezen időpontot követően is meg kell felelniük, nem írja elő, hogy azokat szükségszerűen használójuk kereskedelmi tevékenységének keretében kell használni.
- 20 Másrészt a 2014/31 irányelv címe az irányelv hatályának megszorítóbb értelmezését sugallja, amennyiben az a nem automatikus működésű mérlegek „forgalmazására” vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjára utal. Úgy tűnik, hogy ez a hivatkozás azt jelzi, hogy ez az irányelv kizárólag ezen eszközök használójának kereskedelmi tevékenysége keretében alkalmazható.
- 21 Hasonlóképpen, a kérdést előterjesztő bíróság szerint az említett irányelvnek a tagállamokat az ezen eszközök forgalmazása során terhelő kötelezettségekre vonatkozó 3. cikke (1) bekezdése megfogalmazása eleve a 2014/31 irányelv ezen értelmezését támasztja alá. A „forgalmazás” fogalmának az ezen irányelv 2. cikkének 3. pontjában adott meghatározása arra utal, hogy a forgalmazásnak egy nem automatikus működésű mérleg használója kereskedelmi tevékenysége keretében kell megtörténnie.

- 22 E körülmények között a Cour de cassation (semmitőszék) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Alkalmazhatják e az igazságügyi vagy bűnüldöző hatóságok a [2014/31 irányelv] 1. cikkét, 2. cikkének (3) bekezdését és 3. cikkét a nem automatikus működésű mérlegek használatára abból a célból, hogy megállapítsák a járművek tömegét olyan nemzeti jogszabály vagy rendelkezés büntetőjogi következményekkel járó alkalmazása céljából, amely – mint például a közúti áru fuvarozásról szóló, illetve a közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak megállapításáról és a 96/26/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1071/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó, illetve a nemzetközi közúti áru fuvarozási piachoz való hozzáférés közös szabályairól szóló, 2009. október 21-i 1072/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó, 2013. július 15-i törvény [(*Moniteur belge*, 2014. február 18., 13108. o.)] 41. cikke 3. §-ának 1.°pontja és 43. cikke 3.§-ának 1. pontja, valamint a közúti áru fuvarozásról szóló, 2014. május 22-i királyi rendelet [(*Moniteur belge*, 2014. július 15., 53667. o.)] 21. cikke első bekezdésének 5.°pontja és 35. cikkének 4.°pontja – megtiltja azon járművek forgalomba helyezését, amelyek mért tömege meghaladja a megengedett legnagyobb tömeget?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 23 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a 2014/31 irányelv hatályának körülhatárolására vonatkozó felvilágosításokat kér a Bíróságtól. E bíróság elsősorban arra keresi a választ, hogy alkalmazható-e ez az irányelv, ha nem automatikus működésű mérlegeket nem egy gazdasági szereplő használ valamely kereskedelmi tevékenység keretében, hanem az igazságügyi vagy rendőrhatalóságok egy gépjármű tömegének meghatározása céljából egy, a büntetőjogba tartozó nemzeti szabály alkalmazása érdekében.
- 24 Bár az említett bíróság e kérdésével ezen irányelv több rendelkezésének értelmezését kéri, az irányelv hatályának meghatározása annak 1. cikke (1) bekezdésében szerepel.
- 25 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést úgy kell átfogalmazni, hogy az annak meghatározására irányul, hogy úgy kell-e értelmezni a 2014/31 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni a nem automatikus működésű mérlegekre, amennyiben ezen eszközöket az igazságügyi vagy rendőrhatalóságok a jármű tömegének meghatározására használják valamely, a büntetőjog területére tartozó nemzeti szabályozás alkalmazása céljából.
- 26 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2024. április 18-i Citadeles nekustamie ipašumi ítélet, C-22/23, EU:C:2024:327, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Először is meg kell állapítani, hogy a 2014/31 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése meglehetősen tágan határozza meg az irányelv hatályát. Ennek az irányelvnek a hatálya ugyanis „az összes nem automatikus működésű mérlegre kiterjed”.

- 28 Ily módon sem az a használat, amelyre a nem automatikus működésű mérleget szánták, sem az a körülmény, hogy annak használója egy igazságügyi hatóság vagy a rendőrség, tekintettel a vitatott rendelkezés szövegére, nem tűnik a 2014/31 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett releváns tényezőnek annak meghatározásához, hogy a szóban forgó eszköz ugyanezen irányelv hatálya alá tartozik-e.
- 29 Másodsorban, ezt a megállapítást megerősíti azon szöveggörnyezet vizsgálata, amelybe a 2014/31 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése illeszkedik, valamint ezen irányelv céljának vizsgálata is.
- 30 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy ezen irányelv 2. cikkének 1. és 2. pontja a „nem automatikus működésű mérleg” fogalmát elsősorban az ezen eszközök által biztosított funkcióra hivatkozva határozza meg, anélkül hogy figyelembe venné azok felhasználási módjait vagy területeit.
- 31 Másodsorban arra kell emlékeztetni, hogy a 2014/31 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a)–f) pontja a nem automatikus működésű mérlegek felhasználási területeit sorolja fel.
- 32 Az ezen 1. cikk (2) bekezdésében említett területek között a b) pontban szerepel a tömeg megállapítása díj, tarifa, adó, jutalom, bírság, díjazás, kártérítés vagy hasonló típusú fizetés megállapítása céljából, a c) pontban pedig a tömeg megállapítása jogszabályok vagy rendelkezések alkalmazása céljából.
- 33 Márpedig az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, nem automatikus működésű mérleg használata a 2014/31 irányelvben kifejezetten említett e két felhasználási terület egyikébe tartozónak tekinthető.
- 34 Egyébiránt, ezen irányelv 1. cikke (2) bekezdésének g) pontja az ilyen eszköz felhasználása területeinek egy további kategóriáját is megállapítja, amikor az ezen 1. cikk (2) bekezdésében felsoroltakon kívül eső „minden egyéb alkalmazásra” utal. Ebből az következik, hogy még ha egy nem automatikus működésű mérleget az említett 1. cikk (2) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt céloktól eltérő használatra is szántak, ez az eszköz ezen irányelv hatálya alá tartozik.
- 35 Harmadszor, ami különösen a 2014/31 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt felhasználások céljából üzembe helyezett eszközöket illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv 3. cikkének (3) bekezdése megköveteli, hogy a tagállamok megtegyenek minden intézkedést annak biztosítására, hogy ezek az eszközök továbbra is megfeleljenek az említett irányelv alkalmazandó követelményeinek.
- 36 Márpedig a 2014/31 irányelv elemzéséből az tűnik ki, hogy ez az irányelv nem írja elő azt a követelményt, hogy a nem automatikus működésű mérlegeket az üzembe helyezésüket követően kereskedelmi célokra használják.
- 37 Harmadsorban, ami a 2014/31 irányelv célját illeti, az irányelv (47) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy az annak biztosítására irányul, hogy a forgalomban lévő, nem automatikus működésű mérlegek teljesítsék az ezen irányelv hatálya alá tartozó közérdekek védelmének magas szintjéhez szükséges követelményeket.

- 38 Márpedig, amint az a jelen ítélet 33. pontjából kitűnik, ezen eszközöknek az alapügy tárgyát képzőhöz hasonló használata – a kérdést előterjesztő bíróság értékelésének fenntartása mellett – az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontjában kifejezetten figyelembe vett felhasználási területek körébe tartozhat. Ily módon ezen eszközöknek az ugyanezen irányelv hatálya alól kizárólag azon okból történő esetleges kizárása, hogy azokat igazságügyi vagy rendőrhatalóságok valamely büntetőjogi jellegű rendelkezés alkalmazása céljából használják, azt vonná maga után, hogy ezen eszközök e felhasználási területek valamelyikén anélkül lennének forgalomba hozhatók, hogy megfelelnek a 2014/31 irányelv által elérni kívánt közérdek védelmének biztosítására irányuló követelményeknek, és ezáltal sértenék az említett érdekeket.
- 39 E megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/31 irányelv 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni a nem automatikus működésű mérlegekre, amennyiben ezen eszközöket az igazságügyi vagy rendőrhatalóságok a jármű tömegének meghatározására használják valamely, a büntetőjog területére tartozó nemzeti szabályozás alkalmazása céljából.

A költségekről

- 40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A nem automatikus működésű mérlegek forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló, 2014. február 26-i 2014/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

ezt az irányelvet kell alkalmazni a nem automatikus működésű mérlegekre, amennyiben ezen eszközöket az igazságügyi vagy rendőrhatalóságok a jármű tömegének meghatározására használják valamely, a büntetőjog területére tartozó nemzeti szabályozás alkalmazása céljából.

Aláírások